

Brusel 13. května 2025
(OR. en)

8853/25

CULT 48
JEUN 68
AUDIO 39
PI 86
EDUC 145
EMPL 173
SOC 276
DIGIT 86
RECH 204
STAT 24

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o podpoře mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích na začátku jejich profesní dráhy

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry ve znění schváleném Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném dne 13. května 2025.

**Závěry Rady o podpoře mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích
na začátku jejich profesní dráhy**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

S OHLEDEM NA:

1. vlastní hodnotu kultury jakožto společného statku, umělecké svobody a kulturní rozmanitosti, a na úlohu kulturních a kreativních odvětví v socioekonomickém rozvoji Evropy a při posilování evropské identity, pocitu sounáležitosti a zásad demokracie;
2. skutečnost, že umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích jsou hnacím motorem kreativity a inovací, reprezentují kulturní hodnoty, prosazují sociální a hospodářskou soudržnost Evropy, posilují prosperitu, rozmanitost a inkluzivnost našich demokratických společností a jsou udržitelnými hybateli místního a regionálního rozvoje;
3. úlohu mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích při zvyšování odolnosti a udržitelnosti kulturního odvětví;
4. zásadní přínos mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích a jejich neotřelých tvůrčích přístupů a inovativních koncepcí pro kulturní rozmanitost a pro zachování a podporu mezinárodního míru a bezpečnosti¹;
5. skutečnost, že v právu EU ani v právních systémech členských států neexistuje jasná definice „mladých umělců“ nebo „mladých pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích“²;

¹ Pakt OSN pro budoucnost, který přijalo Valné shromáždění OSN na summitu o budoucnosti dne 22. září 2024.

² Pojmy použité v tomto dokumentu jsou dále vysvětleny v příloze v části „Definice“.

6. skutečnost, že sociální a profesní situace mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích je bez ohledu na jejich úlohu a na to, zda se jedná o zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, a bez ohledu na genderové rozdíly a jiné nerovnosti – v závislosti na dané umělecké oblasti – často poznamenána tím, že tito lidé žijí v nejistotě, mají jen občasnou práci a nepředvídatelný příjem, ve smluvních vztazích jsou slabší stranou a jejich přístup k sociálnímu zabezpečení je nedostatečný nebo žádný;
7. skutečnost, že mladí umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích mají při vstupu na trh práce často nedostatečné znalosti v oblasti podnikání, ekonomie, účetnictví, právních rámců (včetně autorských práv a dalších práv duševního vlastnictví), jejich přístup k financování je omezený a povědomí o sociálním zabezpečení nedostatečné;
8. skutečnost, že mladí umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích navzdory svému uměleckému vzdělání často nenacházejí v kulturních a kreativních odvětvích kvalitní práci, nebo jsou nuceni hledat ještě jiné způsoby obživy;
9. úlohu veřejných a soukromých kulturních institucí při vytváření pracovních příležitostí, mimo jiné poskytováním informací o pracovních místech a odborném vedení atd. mladým umělcům a pracovníkům v kulturních a kreativních odvětvích;
10. potřebu iniciativ na podporu mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, kteří jsou na začátku své profesní dráhy, a systematictějšího přístupu k podpoře těchto osob;

11. skutečnost, že mladí umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích jsou obecně považováni za špatně placené a že je třeba, aby byli odměňováni spravedlivě a přiměřeně tak, aby to odráželo jejich vzdělání, skutečné kompetence a odborné zkušenosti³;
12. skutečnost, že význam a povaha práce související s kulturními a kreativními odvětvími a složitost tvůrčího procesu se těší jen malému uznání veřejnosti;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY NA PŘÍSLUŠNÉ ÚROVNI:

13. uznaly jedinečnost uměleckých profesí a náročnost jejich pracovních podmínek, včetně překážek souvisejících se zdravotním postižením a s genderem, jakož i překážek vyplývajících ze sociálního postavení a příslušnosti k určité rase, potřebu identifikovat tyto profese jako zdroj obživy a potřebu náležitého dodržování autorských práv a práv s nimi souvisejících, jakož i dalších práv duševního vlastnictví, která jsou přiznávána umělcům a pracovníkům v kulturních a kreativních odvětvích v souvislosti s výsledky jejich profesních činností;
14. uznaly význam duševního zdraví a výzvy, jimž mohou čelit mladí umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích, a podporovaly rozvoj vhodných podpůrných opatření;
15. zvážily vytvoření nebo zlepšení odpovídajícího sociálního zabezpečení a sociálních práv pro mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích;

³ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2023 obsahující doporučení Komisi o rámci EU pro sociální a profesní situaci umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích (2023/2051(INL)).

16. v příslušných případech usilovaly o rozvoj obsahu v oblasti uměleckého vzdělávání s cílem usnadnit mladým lidem získání všech nezbytných kompetencí v kulturních a kreativních odvětvích a důležitých informací, např. o pracovních příležitostech; podnikání; spravedlivém zacházení; autorském právu a širším rámci duševního vlastnictví; digitálních a technologických nástrojích, včetně umělé inteligence, a to jak ohledně jejího potenciálního využití, tak jejích možných úskalí; zákonných právech a povinnostech; sociálním zabezpečení; boji proti sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí a obecněji proti všem formám diskriminace; propagaci a marketingu; budování přítomnosti v on-line prostředí a budování vztahů s digitálním publikem;
17. vybízely zúčastněné subjekty zabývající se uměleckým vzděláváním, aby vypracovaly projekty, které budou podporovány v rámci programu EU Erasmus+ pro vzdělávání a rozvoj dovedností mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích;
18. povzbuzovaly zúčastněné subjekty zabývající se uměleckým vzděláváním, aby dále rozvíjely a posilovaly úlohu svých profesních poradenských center či podobných institucí, nebo aby případně podporovaly spolupráci mezi kariérními poradci a kulturními institucemi působícími v zemích EU;
19. nadále napomáhaly tomu, aby mladí umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích v těchto odvětvích působili, a to poskytováním informací o programu Kreativní Evropa a dalších příslušných evropských programech a iniciativách, včetně fondů politiky soudržnosti;

20. prosazovaly a případně usnadňovaly informální a neformální formy učení pro všechny (např. prostřednictvím amatérského umění) a celoživotní učení mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích (např. prostřednictvím workshopů a tvůrčích rezidencí) s cílem stimulovat jejich rozvoj a vybavit je know-how a dovednostmi nezbytnými pro zahájení jejich profesní dráhy;
21. zvážily rozvoj a podporu stávajících multidisciplinárních sítí spolupráce mezi umělci a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích, kteří pracují v různých těchto odvětvích, společně se zástupci veřejné správy, podnikatelské sféry, průmyslu a akademické obce, a to i v nejvzdálenějších a znevýhodněných regionech, včetně zámořských zemí a území;
22. podporovaly debuty a výsledky tvůrčí a umělecké činnosti v různých kulturních a kreativních odvětvích a zlepšovaly zviditelnění mladých začínajících umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, a to v tradičních i v nových oblastech, mimo jiné vytvářením specializovaných programů;
23. uvážily prosazování a rozvoj účinných systémů podpory a systémů pobídek pro osobní záštitu, zaměřených na mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích jako nedostatečně zastoupené skupiny na trhu práce, a zajistily, aby byly do strategií financování začleněny spravedlivé zásady týkající se přiměřeného odměňování a pracovních podmínek;

24. zachovaly a dále rozvíjely stipendijní programy pro mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích;
25. uvážily rozvoj a podporu stávajících nástrojů nebo vytvoření nástrojů nových (např. ve formě internetového portálu/příručky/zpravodaje) věnovaných užitečným informacím, osvědčeným postupům a zprávám týkajícím se trhu práce pro mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích a rozvoj znalostí v oblasti zaměstnávání mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, včetně osob se zdravotním postižením a osob s omezenými příležitostmi;
26. uvážily iniciativy za účelem podpory a usnadňování, zahrnující přímé propojení mezi etablovanými a mladými umělci a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích, jako jsou specializovaná setkání zaměřená na navazování kontaktů, akce zaměřené na vytváření sítí nebo mentorské programy na pomoc s překonáváním překážek mezi vzděláváním a zaměstnaností v kulturních a kreativních odvětvích;
27. ponechaly své aktualizované příspěvky k mapě iniciativ platformy CreativesUnite ohledně pracovních podmínek v kulturních a kreativních odvětvích a opatření, včetně těch, která se vztahují na ukrajinské umělce⁴;

⁴ <https://creativesunite.eu/>.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, ABY NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH A V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH OBLASTÍ PRAVOMOCÍ:

28. v souladu s jednáními v Radě a Evropském parlamentu a v rámci budoucího strategického rámce EU pro kulturu, příštího pracovního plánu EU pro kulturu, jakož i v rámci probíhajícího dialogu s evropskými sociálními partnery a zúčastněnými stranami prosazovaly vhodné podmínky pro řešení sociální a profesní situace mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích jakožto klíčovou otázku;
29. povzbuzovaly mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích k účasti na stávajících programech, jako je Kreativní Evropa (včetně programu „Kultura hýbe Evropou“), Erasmus+, Erasmus pro mladé podnikatele a Horizont Evropa, a aby kromě toho případně vytvořily pobídky, které mladým umělcům a pracovníkům v kulturních a kreativních odvětvích umožní vyměňovat si osvědčené postupy a získávat zkušenosti v členských státech EU a dalších zemích, které jsou do těchto programů zapojeny. **Za** tímto účelem by měly být podporovány iniciativy, které zajišťují vzájemné informování nebo sdílené komunikační platformy mezi vnitrostátními kontaktními místy programů Erasmus+, Kreativní Evropa a Horizont Evropa;
30. dále podporovaly program Kreativní Evropa, včetně akce v oblasti mobility v rámci programu „Kultura hýbe Evropou“ a dalších iniciativ, které mladým umělcům a pracovníkům v kulturních a kreativních odvětvích umožní účastnit se individuálních projektů kulturní mobility a rezidenčních pobytů ve všech zemích zapojených do programu Kreativní Evropa a případně i mimo ně, což jim může pomoci rozvíjet a prohlubovat mezinárodní profesní vztahy;

31. podporovaly projekty zahrnující výzkum se zaměřením na situaci mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, kteří začínají na trhu práce, s ohledem na pracovněprávní předpisy, zdanění a sociální ochranu;
32. propagovaly přidanou hodnotu sociálního dialogu jakožto nástroje ke zlepšování pracovních podmínek mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU a podporovaly opatření navazující na práci, která již byla vykonána na úrovni EU, pokud jde o mobilitu, zdanění (včetně DPH), sociální zabezpečení, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, poskytování informací a další otázky týkající se umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, a rovněž podporovaly výměny know-how a osvědčených postupů v kulturních a kreativních odvětvích;
33. doporučily kulturním institucím a kolektivním radám, aby podporovaly účast mladých umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích na rozhodovacím procesu, a to při plném respektování jejich autonomie;
34. uvážily zahrnutí údajů o mladých umělcích a pracovnících v kulturních a kreativních odvětvích do veřejných statistik, je-li to vhodné a aniž by to představovalo nadměrnou administrativní zátěž;
35. za účelem zlepšení relevantnosti vzdělávacích programů a programů odborné přípravy z hlediska dovedností případně podporovaly systémy pravidelného a srovnatelného celoevropského sledování uplatnění absolventů založené na celoevropských zkušenostech s pilotním projektem „Eurograduate“;
36. usnadňovaly a podporovaly přeshraniční přenositelnost kompetencí v kulturních a kreativních odvětvích;

37. zvážily podporu vytváření a rozšiřování vysoce kvalitních stáží pro mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích, jakož i výměny v kulturní a kreativní oblasti na základě příslušných evropských programů a iniciativ, včetně fondů soudržnosti, které mohou pomoci sdílet osvědčené postupy a propojit vzdělávání, odbornou přípravu a mládežnické organizace se vzděláváním, odbornou přípravou a mládežnickými organizacemi v kulturních a kreativních odvětvích;
38. ve vhodných případech nadále podporovaly kulturní rozměr programu Erasmus+, který podpořil projekty mobility a spolupráce vysokoškolských institucí v oblasti umění a kultury, otevřel mladým lidem příležitosti objevovat kulturu a věnovat se jí a tisícům institucí a sdružení působících v oblasti kulturního dědictví umožnil rozvoj jejich vzdělávacích programů;
39. uvážily podporu mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích s omezenými příležitostmi, jako jsou příslušníci menšin nebo osoby ze třetích zemí přidružených k programu Kreativní Evropa, ohrožení a vysídlení umělci přicházející do EU, a pomohly jim zlepšit možnosti výdělků a zvýšit jejich konkurenceschopnost na trhu práce (prostřednictvím iniciativ, jako jsou tvůrčí rezidence, právní poradenství, kurzy, odborná příprava a fondy na podporu kreativity);
40. využívaly a dále rozvíjely stávající platformy pro prezentaci osvědčených postupů⁵, které existují v členských státech, za účelem zviditelnění mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích;
41. zhodnotily do roku 2029 uplatňování těchto závěrů;

⁵ Např. evropské platformy na podporu začínajících umělců (2021–2023): <https://culture.ec.europa.eu/cs/creative-europe/creative-europe-culture-strand/european-platforms>; program rozvoje umělců (Artists Development Programme, ADP) financovaný Institutem Evropské investiční banky: <https://institute.eib.org/whatwedo/arts/artists-residencies/>.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY:

42. uvážila zmapování stávajících definic mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích ve všech členských státech, a umožnila tak porovnání dat týkajících se jednotlivých zemí a různých oblastí;
43. s ohledem na úspěch programu Kreativní Evropa dále podporovala iniciativy obecně zaměřené na mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích;
44. pokusila se zjednodušit postupy podávání žádostí o finanční prostředky EU s cílem snížit administrativní zátěž mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích;
45. uvážila vytvoření možností pro mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích v rámci stávajících evropských programů i relevantních budoucích politik;
46. dále rozvíjela stávající tematické sítě pro umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích pracující v různých kulturních a kreativních odvětvích, které jsou spolufinancované z programu Kreativní Evropa⁶, s cílem využít potenciál mladých umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích, kteří jsou na začátku své profesní dráhy;
47. nadále podporovala výzkum v této oblasti, včetně průřezového výzkumu; provedla analýzu propojující kulturu s různými vědeckými a hospodářskými oblastmi a zvážila vytvoření interdisciplinárních výzkumných sítí financovaných EU se zvláštním zaměřením na mladé umělce a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích s cílem prozkoumat vazby mezi kulturními a kreativními činnostmi a vědou, technologiemi, ekonomikou, sociálními inovacemi a oblastí zdraví.

⁶ Evropské síť: <https://culture.ec.europa.eu/cs/creative-europe/creative-europe-culture-strand/european-networks>.

Definice:

Pro účely těchto závěrů Rady se rozumí:

- „*mladými umělci a pracovníky v kulturních a kreativních odvětvích*“ osoby ve věku od 18 do 30 let, jakož i začínající umělci a pracovníci v kulturních a kreativních odvětvích jakéhokoli věku, kteří jsou na začátku své profesní dráhy;
- „*kulturními a kreativními odvětvími*“ všechna odvětví⁷:
 - a) jejichž činnosti, z nichž mnohé jsou potenciálním zdrojem inovací a pracovních míst, zejména v oblasti duševního vlastnictví:
 - i) jsou založeny na kulturních hodnotách nebo na uměleckých a jiných individuálních nebo kolektivních tvůrčích projevech a
 - ii) obnášejí vývoj, vytváření, výrobu, šíření a uchovávání zboží a služeb, které zachycují kulturní, umělecké nebo jiné tvůrčí výtvoř, jakož i související činnosti, jako je vzdělávání či řízení;
 - b) bez ohledu na:
 - iii) tržní či netržní zaměření těchto činností;
 - iv) druh struktury, která se těmito činnostmi zabývá, a
 - v) způsob financování dané struktury.

Kulturní a kreativní odvětví zahrnují mimo jiné architekturu, archivy, knihovny a muzea, umělecká řemesla, audiovizuální odvětví (včetně kinematografie, televize, videoher a multimédií), hmotné a nehmotné kulturní dědictví, design (včetně módního návrhářství), festivaly, hudbu, literaturu, scénická umění (včetně divadla a tance), knihy a vydavatelské činnosti, rozhlas a výtvarná umění.

⁷ Se zvláštním důrazem na odvětví uvedená v čl. 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/818 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013.

Referenční dokumenty:

- Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu (2023–2026) (2022/C 466/01).
- Závěry Rady o přístupu mladých lidí ke kultuře (Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 2).
- Závěry Rady o podpoře tvůrčího a inovativního potenciálu mladých lidí (Úř. věst. C 169, 15.6.2012, s. 1).
- Závěry Rady o mladých kreativních generacích (2019/C 189/06).
- Závěry Rady o mladých lidech a budoucnosti práce (2019/C 189/05).
- Závěry Rady o oživení, odolnosti a udržitelnosti kulturních a kreativních odvětví (2021/C 209/03).
- Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře (2022/C 160/07).
- Závěry Rady o ohrožených a vysídlených umělcích (2023/C 185/09).
- Závěry Rady o zlepšování a podpoře přístupu ke kultuře (C/2024/7446).

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/818 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013.
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2021 o situaci umělců a kulturním oživení v EU (2020/2261(INI)).
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2023 obsahující doporučení Komisi o rámci EU pro sociální a profesní situaci umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích (2023/2051(INI)).
- Zpráva pracovní skupiny pro otevřenou metodu koordinace (OMK) týkající se postavení a pracovních podmínek umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/01fafa79-1a13-11ee-806b-01aa75ed71a1>.
- Zpráva platformy „Voices of Culture“ nazvaná „*Youth, mental health and Culture*“ (Mládež, duševní zdraví a kultura), 2023.
- Platforma zaměřená na pracovní podmínky umělců CreativesUnite zahrnující a aktualizující výsledky šetření a zjištění skupiny pro OTK: <https://creativesunite.eu/work-condition/>.
- Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, 2005.
- Pilotní projekt „Eurograduate“: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/51f88c2e-a671-11ea-bb7a-01aa75ed71a1>;
- *Porto Santo Charter ‘Culture and the promotion of Democracy: Towards a European Cultural Citizenship’* (Charta z Porta Santo „Kultura a podpora demokracie: Na cestě k evropskému kulturnímu občanství“), 2021;
- Doporučení týkající se postavení umělců, UNESCO 1980.

- *Empowering creativity* (Na podporu tvořivosti): provádění doporučení UNESCO 1980; pátá globální konzultace 2023.
 - *Defending Creative Voices: Artists in emergencies, Learning from the safety of journalists* (Obrana kreativních hlasů: Umělci v tíživé situaci, Poučení z bezpečnosti novinářů), UNESCO 2023.
 - *European Commission Guidelines on collective agreements by solo self-employed people* (Pokyny Evropské komise o kolektivních smlouvách uzavírané osobami samostatně výdělečně činnými bez zaměstnanců).
 - Doporučení Rady ze dne 13. května 2024, „Evropa v pohybu“ – příležitosti ke vzdělávací mobilitě pro všechny (Europa.eu).
 - Rámec UNESCO pro vzdělávání v oblasti kultury a umění, 2024.
-